

§ 104

De leerlingen vroegen Rabbi Eliëzer: Meester, wat is de betekenis van:

Heilig Mij [als behorend tot]¹ alle eerstgeborenen (Exodus 13: 2)

Is de Heilige, gezegend zij Hij, een eerstgeborene?

Hij antwoordde: Dit vers verwijst naar het tweede niveau van heiligheid² dat met de naam van Israël wordt genoemd, zoals er staat geschreven:

Mijn zoon, mijn eerstgeborene, Israël (Exodus 4: 22)

Hij was met hen gedurende hun slavernij. Daarom staat er geschreven:

Laat mijn zoon gaan, opdat hij mij zal dienen (Exodus 4: 23)

en hier staat dus niet “mijn eerstgeborene”.

Rabbi Rachumai zei: Wat is de betekenis van het vers:

De moeder zult gij in elk geval vrijlaten, maar de kinderen moogt gij meenemen (Deuternomium, 22: 7)

Waarom staat er niet: De vader zult gij in elk geval vrijlaten?

Dit betekent: gij zult de moeder vrijlaten omwille van de glorie van haar die we “de moeder van de wereld” noemen, zoals er staat geschreven:

Gij zult inzicht (Binah) Moeder noemen (Spreuken 2: 3)³

§ 105

En wat is de betekenis van:

maar de kinderen moogt gij meenemen?

Rabbi Rachumai zei: Dit zijn de kinderen die zij heeft opgevoed. En wie zijn zij? Zij zijn de zeven dagen van de schepping en de zeven dagen van het loofhuttenfeest.⁴

¹ In het Hebreeuws staat het woord *Li* (zie ook §103) dat kan betekenen “mij, behorend tot”, maar dat strikt genomen hier “aan mij” of “voor mij” betekent.

² Want *Li* kan ook betekenen, “behorend tot de Yod”; Yod correspondeert met Chokmah = tweede sephirah en dus de tweede graad van heiligheid. Chokmah is echter de *eerstgeborene*, want Kether = Ayn (Niets) is zelf geen emanatie, maar de bron van alle emanaties. Daarom is de getalswaarde van Kether = 0 en van Chokmah = 1.

³ Zo wordt dit vers meestal niet vertaald. In het Hebreeuws staat er: *Ki im lbinah tqra. Im* (Aleph-Mem) betekent “indien”, vandaar dat de standaardvertaling is: “indien gij tot het inzicht roept”. Maar anders ge vocaliseerd, kunnen we dit woord lezen als *Am* en dat betekent “moeder”. Het woord *qara* kan zowel “roepen” als “noemen” betekenen.

⁴ Op dit feest worden de *lulab* en de *etrog* gebuikt, zie §98.

Wat is het onderscheid tussen de zeven dagen van de schepping en de zeven dagen van het loofhuttenfeest?

De dagen van het loofhuttenfeest zijn heiliger, want over hen staat er geschreven:

Heilige samenkomsten... (Leviticus 23: 37)

Maar op de achtste dag is er het slotfeest dat ook “heilige samenkomst” wordt genoemd.⁵

Hij antwoordde: Ja, de ene is een en de andere is twee, want bij de eerste dag [van het feest] staat “heilige samenkomst” en bij de achtste dag staat ook “heilige samenkomst”.

Hij zei: Waarom is het loofhuttenfeest slechts een [dag]?

Omdat op die dag aan Israël de Torah werd gegeven, en toen in het begin de Torah werd geschapen, bestuurde de Heilige, gezegend zij Hij, alleen samen met de Torah de wereld, zoals er staat geschreven:

Het begin is de wijsheid, de vreze van YHVH (Psalm 111: 10)

God zei tot haar: “Daar dit het geval is, zal uw heiligheid altijd alleen van uzelf zijn”.

Maar wat is het loofhuttenfeest?

Hij antwoordde: De letter *Beth*.⁶ Daarom staat er geschreven:

Met wijsheid wordt een huis gebouwd (Spreuken 24: 3)⁷

Hoe weten we dat met “huis”, *loofhut (Sukkoth)* wordt bedoeld?

Omdat er staat geschreven:

Maar Jacob brak op naar Sukkoth en hij bouwde zich daar een huis, en voor zijn kudde maakte hij hutten. Daarom noemde hij die plaats “Sukkoth”. (Genesis 33: 17)

Commentaar

In deze twee secties van de Bahir lopen diverse correspondenties door elkaar.

Mij viel op het ‘spel’ tussen de zeven (ontwikkeling, beweging, gebeuren, gaan) en de acht (rust, nieuwe wereld en leven, potentie van harmonie) En ook de correspondenties tussen de sefiroth, het scheppingsverhaal, verhaal van Esau en Jacob, de bijbelse feesten, uittocht uit Egypte en tocht door woestijn.

⁵ Leviticus 23: 36.

⁶ Deze letter betekent “huis”.

⁷ Een loofhut moet minimaal uit drie wanden bestaan en dat is de vorm van de letter ג.

§ 104 Kommentaar

De leerlingen vroegen Rabbi Eliëzer: Meester, wat is de betekenis van:

Heilig Mij [als behorend tot]⁸ alle **eerstgeborenen** (Exodus 13: 2)

Is de Heilige, gezegend zij Hij, een eerstgeborene?

Hij antwoordde: Dit vers verwijst naar het **tweede niveau van heiligheid**⁹ dat met de naam van **Israël** wordt genoemd, zoals er staat geschreven:

Mijn zoon, mijn eerstgeborene, Israël (Exodus 4: 22)

PH:

In de verschijningsvorm op aarde, op deze wereld, uit zich het lichaam als eerste en komt de ziel als tweede. Alles wat verschijnt is heilig, maar wat hier als eerstgeborene verschijnt, de persoonlijkheid is in wezen de tweede. In de hemelen is de ziel de eerstgeborene, die zich wil uitdrukken in onze wereld, in ons leven. De eerstgeborene is dus de ziel, de Ruach (correspondeert ook met zoon, ook met Jacob/Israël), en dat drukt zich in ons uit als het Volk Israël, de werk-ikken die de weg voor de ziel willen bereiden, zich willen richten op de Heilige, die weg willen trekken uit Egypte (de toestand van verdoving, slavernij, het in roes opgaan in uitsluitend deze wereld, bepaald worden door behoefte).

*Het woord **eerstgeboren**, dat wat in onze wereld (Assiah) als eerste verschijnt, is "**bechor**", geschreven beth-kaf-resh, dus 2-20-200. Dit woord laat reeds zien dat wat hier als eerste verschijnt de duidelijke wezens-structuur van de "twee" heeft, van de veelheid, van de differentiatie vanuit de eenheid. Het is de ziel dat aan ons leven hier zin en betekenis moet geven, de ziel moet bepalend worden.*

*Als vanzelf moeten we hier denken aan het bijbelse verhaal van **Esau en Jacob**. Waarbij Esau de uiterlijkheid voorstelt en Jacob de innerlijke mens.*

Hij was met hen gedurende hun **slavernij**. Daarom staat er geschreven:

Laat mijn **zoon** gaan, opdat hij mij zal **dienen** (Exodus 4: 23)

en hier staat dus niet "mijn eerstgeborene".

PH:

*Met slavernij wordt de **toestand van Egypte** (zesde dag) bedoeld. Dus hier wordt het Volk Israel zoon, genoemd die uit Egypte door toedoen van de Heilige wordt verlost.*

*Dit laat ook zien dat zonder ingrijpen van de Heilige deze verlossing niet mogelijk is. Het joodse Paasfeest, dat **zeven** dagen duurt, drukt deze verlossing uit Egypte uit van het volk Israël (zoon die dienstbaar moet worden). Dan begint de tocht door de woestijn (de **zevende** dag) naar het beloofde land Kanaän, de **achtste** dag. Het is de weg voorbij deze zevende dag, binnentredende in de achtste dag. Dat is ook het wezen van de uittocht uit Egypte. Met het gaan uit de zesde dag (dat alleen door ingrijpen van God kan plaats hebben) is in de kiem het komen van de achtste dag reeds aanwezig. Want de zevende dag voert, moet voeren naar de achtste dag, naar eenheid. Daartoe is de zevende dag door God gemaakt en daarom heet de zevende dag ook 'gezegend en geheiligd'. Mijn leven wordt getekend door de zesde, de zevende en de potentiële achtste dag.*

⁸ In het Hebreeuws staat het woord *Li* (zie ook §103) dat kan betekenen "mij, behorend tot", maar dat strikt genomen hier "aan mij" of "voor mij" betekent.

⁹ Want *Li* kan ook betekenen, "behorend tot de Yod"; Yod correspondeert met Chokmah = tweede sephirah en dus de tweede graad van heiligheid. Chokmah is echter de *eerstgeborene*, want Kether = Ayn (Niets) is zelf geen emanatie, maar de bron van alle emanaties. Daarom is de getalswaarde van Kether = 0 en van Chokmah = 1.

*In deze tocht door de woestijn worden **geen huizen** gebouwd (ook niet voor de ark) maar leeft men in tenten, in loofhutten.*

Dat is veelzeggend.

We moeten ons leven in deze wereld weliswaar heel serieus nemen, maar daar niet zelf een vast, afgesloten (van de hemelen, de heilige) huis bouwen, in de gedachte dat dit uiterlijk leven op zich de zin van ons bestaan is.

Rabbi Rachumai zei: Wat is de betekenis van het vers:

De moeder (**Binah, Imma**) zult gij in elk geval vrijlaten, maar de kinderen (**lagere sefiroth; Zoon en Dochter**) moogt gij meenemen (Deuternomium, 22: 7)

Waarom staat er niet: De vader zult gij in elk geval vrijlaten?

Dit betekent: gij zult de moeder vrijlaten omwille van de glorie van haar die we “de moeder van de wereld” noemen, zoals er staat geschreven:

Gij zult inzicht (*Binah*) Moeder noemen (Spreuken 2: 3)¹⁰

§ 105 Commentaar

En wat is de betekenis van:

maar de kinderen moogt gij meenemen?

Rabbi Rachumai zei: Dit zijn de kinderen die zij heeft opgevoed. En wie zijn zij? Zij zijn de zeven dagen van de schepping en de zeven dagen van het loofhuttenfeest.¹¹

PH:

*In deze Loofhutten-tijd verblijft men **7 dagen** in een ‘loofhut’, waarvan het kenmerkende is dat zij een **tijdelijk verblijf** met een dak uit bv los loof, zo dat men er doorheen nog de hemel moet kunnen zien en aan de hemel de sterren. Zeven dagen woont men in dit tijdelijke, nog niet vaste huis. Hierdoor wordt benadrukt dat ik tijdens de zevende dag in deze wereld nog geen vaste huis moet bouwen. In deze zeven dagen van het loofhuttenfeest woont men in een loofhut (tent), waarin ook het volk Israel woonde, toen het trok van Egypte naar Kanaän. Wetende dat het dak van een aardse huis de mens juist kan afsluiten van de hemel, hem doet vergeten dat het leven een andere bedoeling heeft dan alleen maar op deze aarde beschutting te zoeken
(NB Tenzij de Heilige het huis bouwt, bouwen de werklieden tevergeefs)*

Wat is het onderscheid tussen de zeven dagen van de schepping en de zeven dagen van het loofhuttenfeest?

De dagen van het loofhuttenfeest zijn heiliger (**al dan niet samenkomst**), want over hen staat er geschreven:

¹⁰ Zo wordt dit vers meestal niet vertaald. In het Hebreeuws staat er: *Ki im lbinah tqra. Im* (Aleph-Mem) betekent “indien”, vandaar dat de standaardvertaling is: “indien gij tot het inzicht roept”. Maar anders gevocaliseerd, kunnen we dit woord lezen als *Am* en dat betekent “moeder”. Het woord *qara* kan zowel “roepen” als “noemen” betekenen.

¹¹ Op dit feest worden de *lulab* en de *etrog* gebuikt, zie §98.

Heilige samenkomsten... (Leviticus 23: 37)

PH:

'Feesten' worden in de Bijbel genoemd '**tijden van samenkomst**'. Een Feest betekent eigenlijk een samentreffen, samenvallen van hemelen en aarden, een gebeurtenis met een soort snijpunt van de horizontale en de verticale. Feest in de zin van heilige samenkomst heeft dus een **liturgische- sacramentele inhoud** en betekenis.

De scheppingsbeweging is een beweging van boven naar beneden, en wordt niet door een samenkomst van God en mens gekenmerkt. Het Loofhuttentijd wel, want dat gaat naar de verbinding van God en mens op de achtste dag waar de openbaring wordt herdacht.

Maar op de achtste dag is er het slotfeest dat ook "heilige samenkomst" wordt genoemd.¹²

PH:

De achtste dag echter – en het loofhuttenfeest is het enige dat door een achtste dag is afgesloten- is er opnieuw een '**feest**'. Het is het feest dat de zeven dagen voorbij zijn en de achtste dag gekomen is. Die achtste dag verlaat men de hut en begeeft men zich in het huis. Dan heeft men de komende wereld, het beloofde land, bereikt.

Hij antwoordde: Ja, de ene is een en de andere is twee, want bij de eerste dag [van het feest] staat "heilige samenkomst" en bij de achtste dag staat ook "heilige samenkomst".

Hij zei: Waarom is het loofhuttenfeest slechts een [dag]?

Omdat op die dag aan Israël de Torah werd gegeven, en toen in het begin de Torah werd geschapen, bestuurde de Heilige, gezegend zij Hij, alleen samen met de Torah de wereld, zoals er staat geschreven:

PH:

Na de zeven dagen van Pasen, het bevrijd worden uit Egypte, duurt het volgens Exodus zeven weken om de achtste week te bereiken, waarin dan de **openbaring** werd gegeven. De **vereniging van hemel en aarde** komt op de 50^e dag (weer na 7x7) vanaf de uittocht uit Egypte. Deze openbaring door de Thora wordt gevierd op het feest van de achtste dag van de loofhuttentijd.

(NB Men trok van Raämses (voorraadstad van Egypte; 200-70-40-60—60= 430) naar Sukkoth (60-20-400 = 480), vertelt de Bijbel. Dus een weg van 50 (7x 7 + 1), dus voorbij de 40 (de manifestatie in de wereld van Assiah), een weg voor wereldse begrippen onbegrijpelijk, onnaspeurbaar, de weg naar een andere wereld, een ander leven., de achtste dag)

Het begin is de wijsheid, de vreze van YHVH (Psalm 111: 10)

Ontzag voor de Heer, is begin naar wijsheid (Exodus 19;19 geluiden)

God zei tot haar: "Daar dit het geval is, zal uw heiligheid altijd alleen van uzelf zijn".

Maar wat is het loofhuttenfeest?

¹² Leviticus 23: 36.

Hij antwoordde: De letter *Beth*.¹³ Daarom staat er geschreven:

Met wijsheid wordt een huis gebouwd (Spreuken 24: 3)¹⁴

PH:

Wijsheid (Chokmah) heeft haar huis (Binah) gebouwd, zij heeft haar zeven pilaren (zeven lagere sefiroth) gehouwen (spreuken 9:1)

Hoe weten we dat met “huis”, *loofhut (Sukkoth)* wordt bedoeld?

PH:

*De plaats waar men heen trok **Sukkoth** is getypeerd door de naam, het is de hebreeuwse naam voor Loofhutten. Men ging van de gesloten wereld van de slavernij, de gevangenschap, naar Sukkoth, naar de plaats waar men door het dak de hemel kon zien. De schijnzekerheid die het aardse dak bood, wordt opgeheven.*

Omdat er staat geschreven:

Maar Jacob brak op naar Sukkoth en hij bouwde zich daar een huis, en voor zijn kudde maakte hij hutten. Daarom noemde hij die plaats “Sukkoth”. (Genesis 33: 17)

PH:

Jacob is een ‘huiselijk man die in tenten woont’ (Gen. 25:27) Jacob sluit zich weliswaar niet af van de werkelijkheid maar stort zich er niet fanatiek, verblind en in roes in. Daarom woont hij niet in een vast huis in maar in een tent, een loofhut. Zijn Naam Israel houdt in de harmonie der ‘tegenstellingen’ (en dan vooral bedoeld in verticale zin). Hij kent de verbinding tussen hemelen en aarden; de jacobs ladder.

¹³ Deze letter betekent “huis”.

¹⁴ Een loofhut moet minimaal uit drie wanden bestaan en dat is de vorm van de letter ב.